

Cap a la Sobirania Alimentària del Berguedà, relocalitzar la producció i el consum com a eina dinamitzadora

Anna Pujol Reig, Agència de Desenvolupament del Berguedà

Però, què és la sobirania alimentària?

Actualment, el concepte de sobirania alimentària és molt present a molts debats, reportatges, declaracions institucionals o, per exemple, a les últimes reivindicacions del món agroromader del país. Però d'on prové? És un concepte que apunta directament a la recuperació de la independència de la pagesia i del control de la seva feina, i neix producte de múltiples trobades solidàries de la petita pagesia de tot el món, entre les quals destaca la gran trobada mundial de la Vía Campesina del 2007, amb representants de la petita pagesia, entitats i moviments socials.

La cadena de valor agroalimentària al Berguedà

L'any 2022 es fa un pas endavant per millorar la competitivitat del teixit productiu del Berguedà per tal d'agrupar la seva realitat empresarial per segments estratègics de negoci i no pas per classificacions estadístiques, per tal de poder treballar l'amplitud de reptes i oportunitats comunes agrupant totes aquelles empreses que comparteixen negoci però que poden pertànyer a diferents sectors tradicionals.

En aquest canvi de visió, la cadena de valor agroalimentària i la seva indústria auxiliar representen el 35 % de la facturació total del Berguedà, amb un total de 88 empreses amb seu al territori que donen feina a més de 1.081 persones treballadores directes, és la cadena de valor més representativa de tot el teixit productiu del Berguedà, on s'identifiquen agents de diferents dimensions, i on el petit artesà productor i elaborador juga un paper molt important.

Treballant conjuntament amb les empreses. El Pla d'acció i de treball

Donada la gran rellevància que suposa tota la cadena de valor agroalimentària a la comarca, es defineix un Pla d'acció i de treball configurat per donar resposta a les necessitats actuals i per treballar de manera conjunta. Aquest Pla ha volgut donar resposta als següents objectius:

- Objectiu 1: Impulsar el consum de productes de la comarca als menjadors socials i escolars
- Objectiu 2: Fomentar els circuits curts de consum agroalimentari
- Objectiu 3: Impulsar un Pol alimentari i pagès del Berguedà

Les accions que s'han començat a desenvolupar i que conformen part de la planificació estratègica de la comarca per impulsar la sobirania alimentària i el suport als productors són:

Accions objectiu 1:

- Desplegament estratègic d'alimentació de proximitat als menjadors escolars
- Impuls d'un projecte de menjador a domicili per a persones grans partint dels menjadors escolars de cada municipi
- Implementació d'un projecte de cuina de mercat als menjadors escolars

Accions objectiu 2:

- Suport als Productors del Berguedà mitjançant una ordenació de les accions a realitzar de manera estratègica
- Foment del contacte entre la restauració, els productors i els elaboradors: catàleg en línia, web, etc.
- Foment de productes locals als mercats del Berguedà, així com a fires i esdeveniments d'impacte (la Patum, etc.)
- Campanyes de sensibilització sobre el consum de productes locals

Accions objectiu 3:

- Pla d'acció sobre la millora de la competitivitat de la cadena de valor del sector alimentari del Berguedà
- Impuls de sistemes agraris sostenibles i de mitigació del canvi climàtic al Berguedà
- Definició, identificació i impuls d'estratègies vinculades a productes concrets de la comarca que generin un rol d'identificació entre comarca i producte. Exemple: estratègia amb el bolet, la tòfona, la vedella o la carn de caça
- Desenvolupament de formacions especialitzades
- Coordinació amb l'Àrea de Turisme per crear productes que vinculin pagès, producció, alimentació, lleure i pernoctacions al Berguedà

Totes les accions es treballen de forma conjunta a través del desenvolupament de la taula sectorial de sobirania alimentària, on Administració, teixit productiu i altres entitats socioeconòmiques del territori, com ara l'Associació d'empresaris o la Cambra de Comerç, treballen plegades en consensuar el seguiment i els propers passos del Pla d'acció, en un nou model de governança que busca ser més horitzontal i democràtic.

Conclusions

Aquest 2023 ha sigut l'any d'arrencada d'un projecte ambiciós, de treball conjunt que ha comptat amb la participació de més de 20 empreses en les diferents reunions de treball i taules sectorials que s'han realitzat. Un treball conjunt amb un dels sectors motors del Berguedà.

Som conscients que el moment històric que estem vivint d'emergència climàtica i de diferents crisis ecosocials on els canvis de paradigma i prismes cap a visions on siguin les persones i les seves necessitats (entre les quals una de vital, com és l'alimentació, i de qualitat) al centre de l'equació, ens ha de donar noves respostes. Aquests nous reptes de territori, abordats en el marc de la planificació estratègica territorial, permet donar recorregut i escalabilitat des d'allò públic.